

Temat: „Kto? Kiedy? W jakiej dziedzinie? – śladami polskich noblistów”

Scenariusz lekcji dla klas 4–6 szkoły podstawowej

Autorka: mgr Ewelina Jasińska

Czas realizacji: 2 godziny lekcyjne

Cel zajęć: Uczeń pozna i utrwali podstawowe informacje dotyczące Nagrody Nobla oraz jej polskich laureatów. Poszerzy swoją wiedzę na temat twórczości W. Szymborskiej.

Metody pracy:

- rozmowa,
- żywe słowo (kontakt z dziełem literackim),
- giełda pomysłów (inaczej: burza mózgów),
- gry dydaktyczne (aktywność w ruchu),
- praca z tekstem kultury (film edukacyjny i teledysk piosenki, źródło YouTube),
- gra logiczna (łamigłówka geometryczna – tangram),
- asymilacja wiedzy (tworzenie notatki w zeszycie)

Formy pracy:

- praca indywidualna,
- praca zbiorowa (całą klasą)

Środki dydaktyczne:

- filmy:
 1. o Nagrodzie Nobla (od początku do 3:35) i polskich noblistach (3:35-6:10)
<https://www.youtube.com/watch?v=Voz2fzvl158>
 2. o Władzie Szymborskiej:
<https://www.youtube.com/watch?v=to7PbXzY5Q8>
 3. teledysk Sanah:
https://www.youtube.com/watch?v=rR001X7JQy8&list=RDrR001X7JQy8&start_radio=1
- karty pracy:
 1. Oś czasu
 2. Tangram
 3. Żywy wiersz
 4. Hasła
- karteczki samoprzylepne, klej, nożyczki

CZĘŚĆ I (10-15 min)

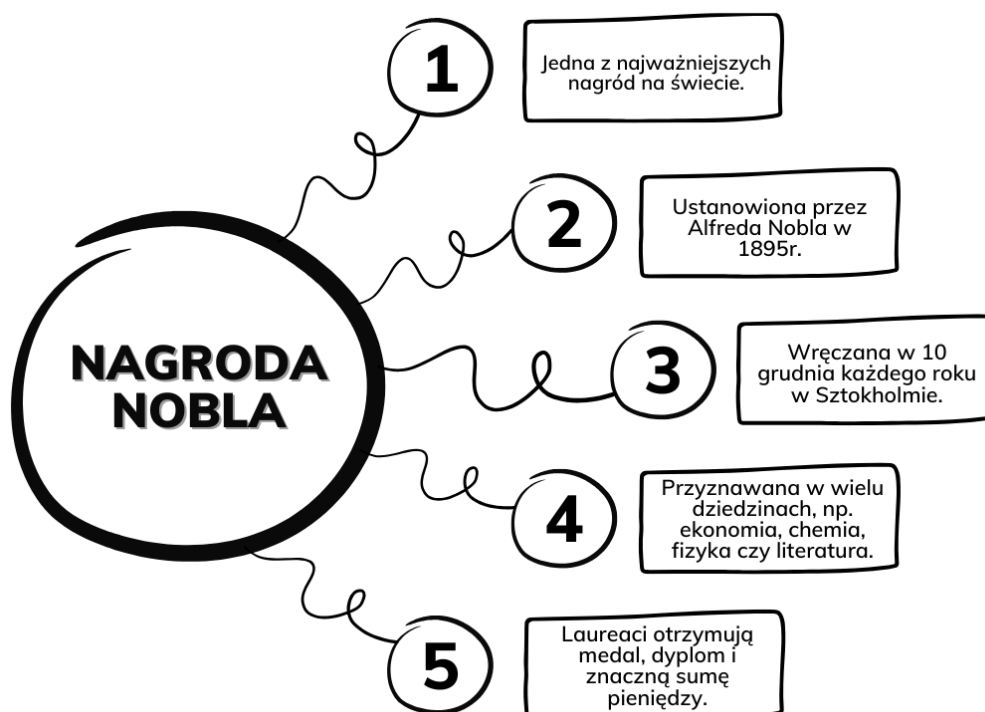
Rolą nauczyciela jest stworzenie odpowiedniej atmosfery i wzbudzenie zainteresowania uczniów tematyką Nagrody Nobla.

1. Czynności organizacyjne (do 5 min)
2. Nauczyciel podaje temat i cel lekcji:

Temat: „**Kto? Kiedy? W jakiej dziedzinie? – śladami polskich noblistów**”

Cel lekcji: **Uporządkuję swoją wiedzę na temat Nagrody Nobla i jej polskich laureatów.**

3. Nauczyciel rozpoczyna od pytań o to, co uczniowie wiedzą na temat Nagrody Nobla, z czym im się ona kojarzy, czy znają jej laureatów itp.
4. Prowadzący wyświetla film o Nagrodzie Nobla (link nr 1).
5. Wspólne zapisanie notatki na tablicy i w zeszyte (np. w formie mapy myśli).

CZĘŚĆ II (25-30 min)

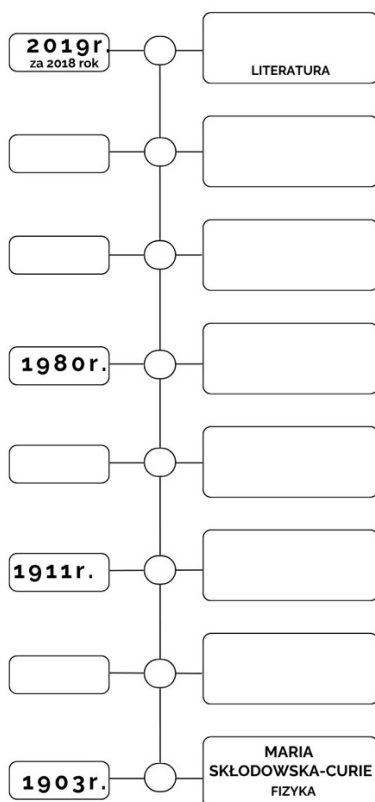
Nauczyciel zapowiada uczniom, że kolejna część lekcji będzie poświęcona polskim laureatom Nagrody Nobla, ze szczególnym uwzględnieniem twórczości Wisławy Szymborskiej.

1. Rozdanie uczniom karty pracy nr 1 (oś czasu) i wyświetlenie filmu o polskich noblistach (link 1). Po wykonaniu zadania, nauczyciel, wspólnie z uczniami, sprawdza poprawność udzielonych odpowiedzi. Uczniowie wklejają kartę pracy do zeszytu.
2. Ważne, aby nauczyciel podkreślił, że Olga Tokarczuk otrzymała nagrodę w 2019 roku, ale za rok 2018. Za rok 2019 został nagrodzony Peter Handke.

NAGRODA NOBLA

POLSCY LAUREACI

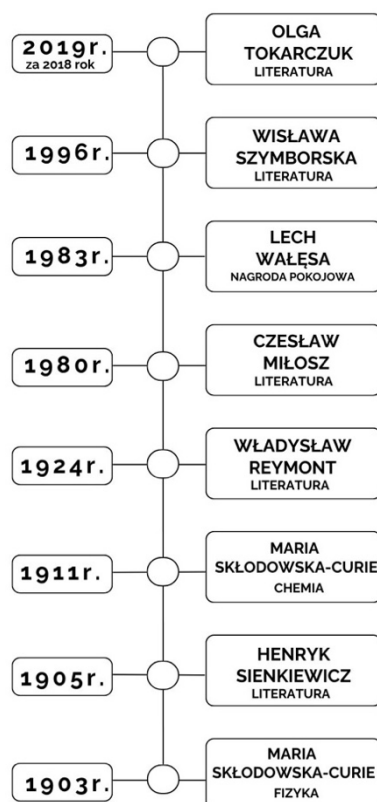
*w kolejności
chronologicznej*

NAGRODA NOBLA

POLSCY LAUREACI

*w kolejności
chronologicznej*

UNIwersytet
WARSZAWSKI

CENTRUM
WSPÓŁPRACY
I DIALOGU

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

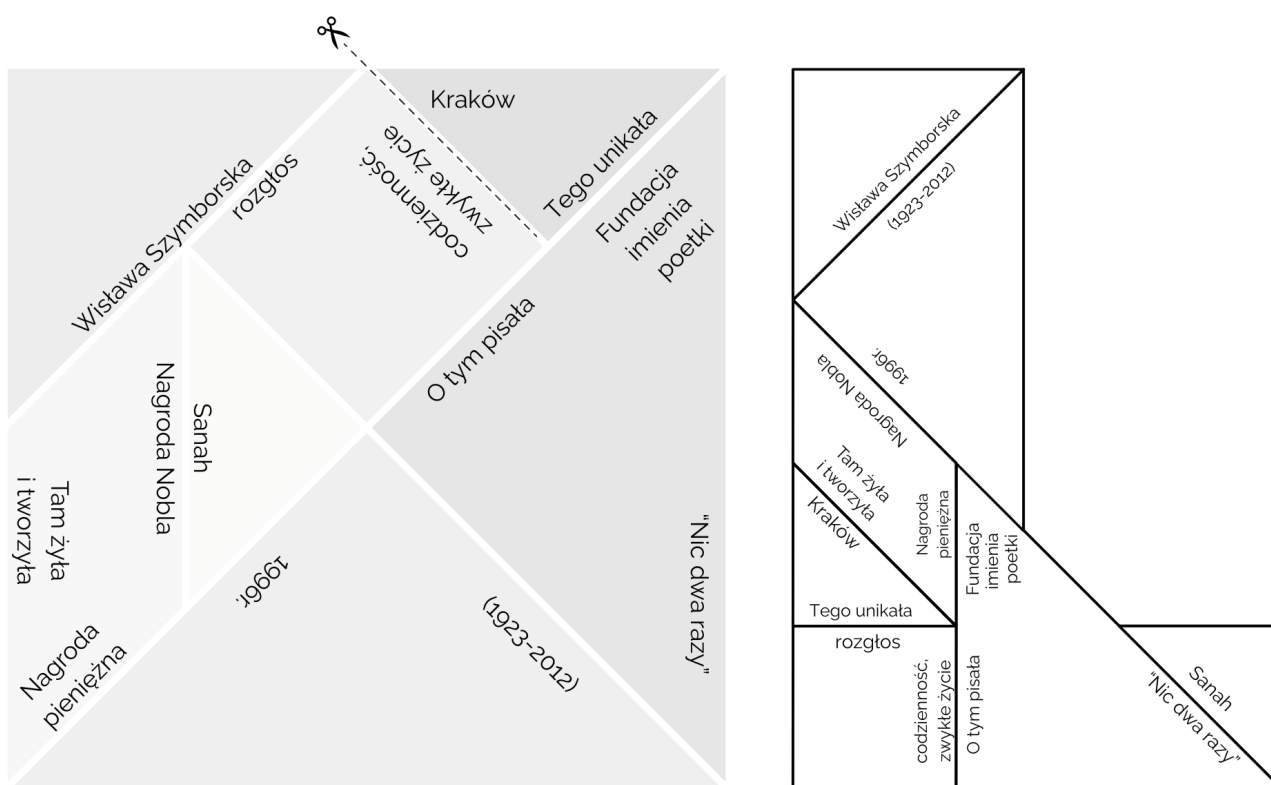
Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

WOJSKOWY INSTYTUT MEDYCZNY
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

3. Nauczyciel przybliży uczniom postać Wisławy Szymborskiej poprzez prezentację krótkiego filmu biograficznego ukazującego życie i twórczość poetki (link nr 2).
4. Następnie nauczyciel rozdaje uczniom łamigłówkę logiczną w formie tangramu, która sprawdza, czy uważnie obejrzel film. Na poszczególnych elementach układanki (na tzw. tanach) znajdują się informacje dotyczące życia i twórczości Wisławy Szymborskiej. Zadaniem uczniów jest prawidłowe połączenie wiadomości, a następnie wyjaśnienie, co oznacza kształt uzyskanej figury. (Litera „L” nawiązuje do literatury – dziedziny, w której poetka otrzymała Nagrodę Nobla.)

5. Uczniowie wykonują zadanie i wklejają kartę pracy do zeszytu. Pod tangramem uczniowie wpisują krótkie wyjaśnienie znaczenia litery „L”.

CZĘŚĆ III (25 min)

Nauczyciel wprowadza uczniów w interpretację wiersza Wisławy Szymborskiej „*Nic dwa razy*” z wykorzystaniem metody „żywego wiersza”. Przygotowuje wydrukowany tekst utworu podzielony na wersy lub strofy i rozdaje je uczniom. Uczniowie, trzymając kartki próbują ustawić się w prawidłowej kolejności. Jeśli nie znają utworu, robią to „na wyczucie”. Jeśli znają, na pewno sprawnie się ustawiają. Następnie uczniowie odczytują swoje fragmenty, tworząc wspólnie „żywy” wiersz. Można to zadanie zmodyfikować, przekazując uczniom mini wiersz z zadaniem uporządkowania wymieszanych wersów w prawidłowej kolejności.

Nawet jeśli kolejność wersów/strof nie będzie zgodna z oryginałem, można skierować uwagę uczniów na wielość interpretacji, na to, że poezją można się bawić, a zatem różnie ją interpretować.

Wczoraj, kiedy twoje imię	dwóch tych samych pocatunków,
najtępszymi w szkole świata,	Czemu ty się, zła godzino,
odwróciłam twarz ku ścianie,	i nie zdarzy. Z tej przyczyny
tak mi było, jakby róża	przez otwarte wpadła okno.
i pomrzemy bez rutyny.	żadnej zimy ani lata.
Uśmiechnięci, wpótobjęci,	dwóch jednakich spojrzeń w oczy.
zrodziliśmy się bez wprawy	jak dwie krople czystej wody.
z niepotrzebnym mieszasz lękiem?	Czy to kwiat? A może kamień?
choć różnimy się od siebie	próbujemy szukać zgody,
nie ma dwóch podobnych nocy,	Żaden dzień się nie powtórzy,
Dziś, kiedy jesteśmy razem	Jesteś – a więc musisz minąć.
ktoś wymówił przy mnie głośno	Choćbyśmy uczniami byli
Róża? Jak wygląda róża?	Miniesz – a więc to jest piękne.
Nic dwa razy się nie zdarza	nie będziemy repetować

1. Zabawa z elementami ruchu – żywy wiersz.
2. Odtworzenie teledysku do piosenki „*Nic dwa razy*” Sanah (link nr 3). Chętni uczniowie mogą śpiewać, warto ich zachęcić. Można odtworzyć utwór w wersji karaoke lub ustawić napisy do oryginalnego wykonania wokalistki.
3. Można rozdać uczniom kod QR prowadzący do wiersza – jako wklejkę do zeszytu – zamiast tradycyjnego tekstu. Uczniowie wklejając kod do zeszytu,

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

CENTRUM
WSPÓŁPRACY
I DIALOGU

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

WOJSKOWY INSTYTUT MEDYCZNY
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

mają szybki i nowoczesny dostęp do utworu również poza lekcją. Rozwiązanie to stanowi alternatywę dla klasycznego zapisu tekstu, a jednocześnie angażuje uczniów poprzez wykorzystanie technologii.

4. Nauczyciel rozdaje uczniom karteczki samoprzylepne z prośbą o napisanie na nich swojego imienia lub ksywki. Następnie dzieli tablicę na sześć części. W każdej z nich zapisuje nazwę uczucia, np.

RADOŚĆ	SMUTEK	NIEPOKÓJ
TĘSKNOTA	WDZIĘCZNOŚĆ	GNIEW

Zadaniem uczniów jest odpowiedzieć sobie na pytanie: Jakie uczucia budzi w tobie wiersz W. Szymborskiej „Nic dwa razy”? – przyklej swoją kartę przy właściwym określeniu.

To zadanie może mieć też odwrotny wariant: Nauczyciel przypomina określenia uczuć (może ich być więcej niż 6), a uczniowie zapisują na karteczce to, które pasuje do ich uczuć. Następnie przyklejają karteczki na tablicę lub plakat z tytułem wiersza.

5. Nauczyciel inicjuje rozmowę z uczniami na temat wyników aktywności. Zwraca uwagę na to, które emocje pojawiły się najczęściej, a które najrzadziej. Zachęca uczniów do refleksji: dlaczego właśnie te uczucia dominują, skąd może wynikać brak lub nadmiar pewnych określeń, jakie inne emocje mogłyby towarzyszyć lekturze wiersza itp. Dyskusja ma na celu pogłębienie interpretacji utworu, ukazanie jego wieloznaczności oraz podkreślenie, że odbiór poezji może być bardzo indywidualny

CZĘŚĆ IV (20 min)

Podsumowanie i refleksja końcowa.

1. W różnych miejscach sali nauczyciel rozwiesza kartki z hasłami, które mogą być podsumowaniem interpretacji wiersza. Następnie prosi uczniów, aby pospacerowali po sali, przeczytali napisy i wybrali ten, który według nich najbardziej pasuje do treści utworu, najlepiej oddaje sens i przesłanie wiersza.
2. Po krótkiej rozmowie, w której chętni uczniowie uzasadniają swój wybór, nauczyciel prosi o pisemne i krótkie uzasadnienie w zeszycie.
3. Nauczyciel pyta uczniów, co im się najbardziej podobało w tej lekcji, co zapamiętają, co ich zaskoczyło, poruszyło, zaintrygowało.

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

CENTRUM
WSPÓŁPRACY
I DIALOGU

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

WOJSKOWY INSTYTUT MEDYCZNY
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

“Nie licz dni. Spraw, by dni się liczyły.”

✂- - - - -

“Żyj tak, jakby ten dzień miał być ostatnim.”

✂- - - - -

“Każda chwila jest bezcenna, bo jest jedyna.”

„Nic dwa razy się nie zdarza” – dzisiejsza lekcja była jedyna i неповtarzalna i prawdopodobnie już się nie powtórzy. Ale już jutro spotykamy się ponownie na kolejnej lekcji języka polskiego. Do zobaczenia!”

Bibliografia

- [1] Bikont, Anna, Szczęsna, Joanna. *Pamiątkowe rupiecie. Biografia Wistawy Szymborskiej*, Warszawa 2012.
- [2] Szymborska, Wistawa. *Poezje*, Warszawa 1987.

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

CENTRUM
WSPÓŁPRACY
I DIALOGU

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

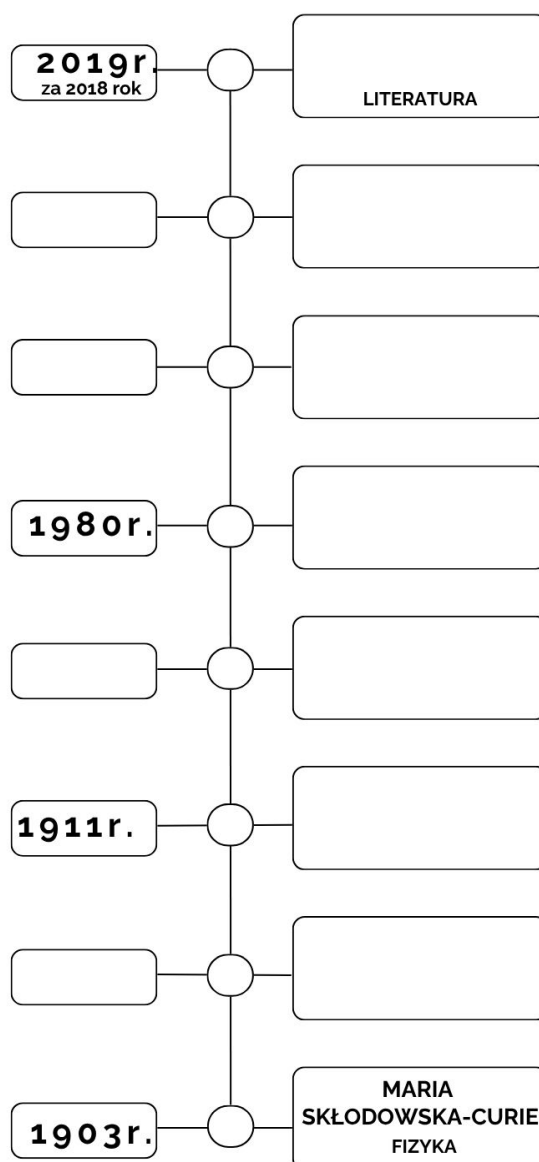
WOJSKOWY INSTYTUT MEDYCZNY
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

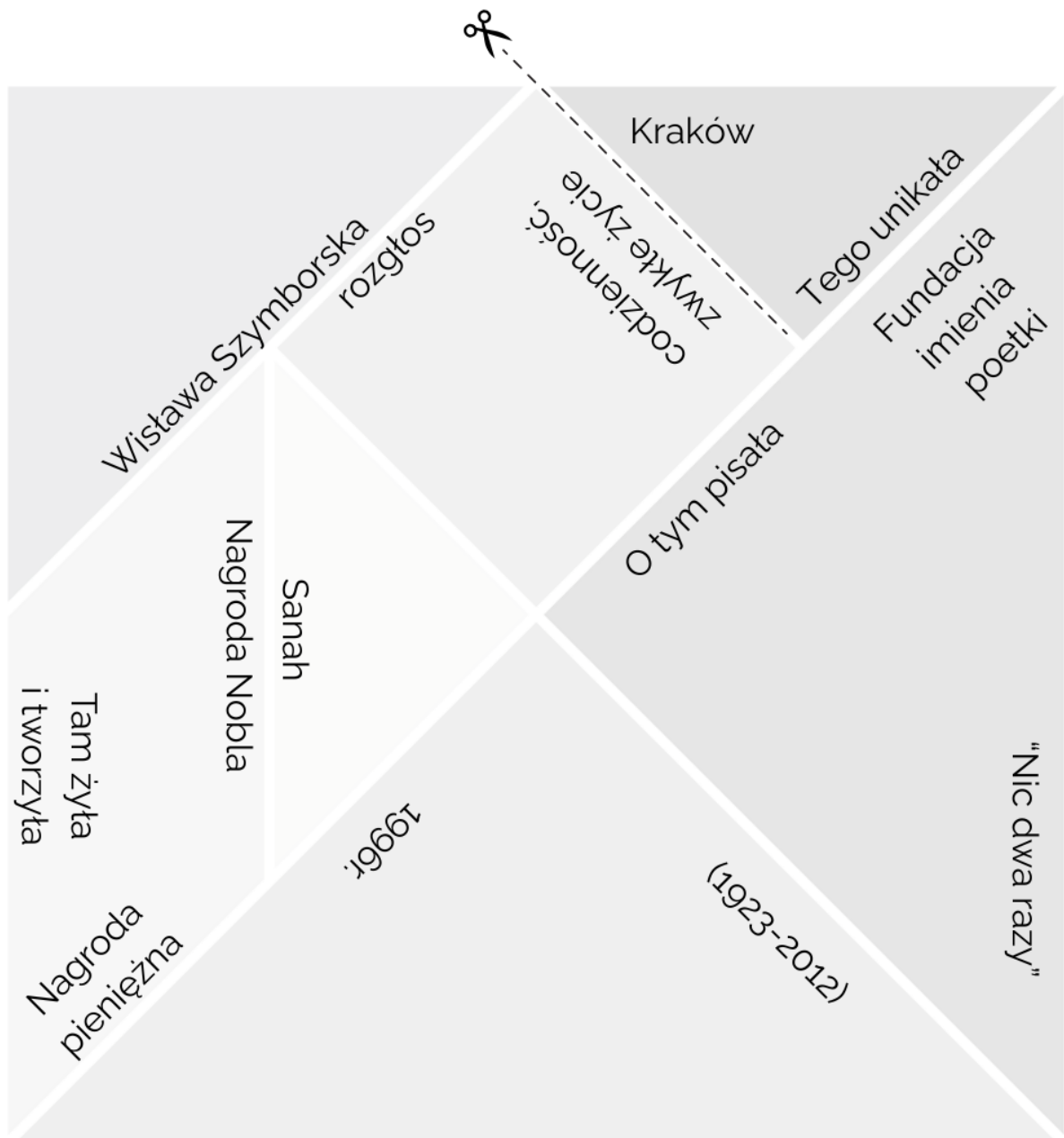
NAGRODA NOBLA

POLSCY LAUREACI

*w kolejności
chronologicznej*

KARTA PRACY NR 2

UNIwersytet
warszawski

CENTRUM
WSPÓŁPRACY
I DIALOGU

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

WOJSKOWY INSTYTUT MEDYCZNY
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KARTA PRACY NR 3

Wczoraj, kiedy twoje imię	dwa- tych samych pocatunków,
na- jętępszymi w szkole świata,	Czemu ty się, zła godzino,
od- wróciłam twarz ku ścianie,	i nie zdarzy. Z tej przyczyny
tak mi było, jakby róża	przez otwarte wpadła okno.
i pomrzemy bez rutyny.	żadnej zimy ani lata.
Uśmiechnięci, wpółobjęci,	dwa- ch jednakich spojrzeń w oczy.
zrodzi- liśmy się bez wprawy	jak dwie krople czystej wody.
z nie- potrzebnym mieszasz lękiem?	Czy to kwiat? A może kamień?
choć różni- my się od siebie	próbu- jemy szukać zgody.
nie ma dwa- ch podobnych nocy,	Żaden dzień się nie powtórzy,
Dziś, kiedy jeste- śmy razem	Jesteś – a więc musisz minąć.
ktos wymó- wił przy mnie głośno	Choćby- śmy uczniami byli
Róża? Jak wy- gląda róża?	Miniesz – a więc to jest piękne.
Nic dwa ra- zy się nie zdarza	nie bę- dziemy repetować

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

CENTRUM
WSPÓŁPRACY
I DIALOGU

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

WOJSKOWY INSTYTUT MEDYCZNY
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

“Nie licz dni. Spraw, by dni się liczyły.”

“Żyj tak, jakby ten dzień miał być ostatnim.”

“Każda chwila jest bezcenna, bo jest jedyna.”

DODATEK – kody QR do filmów i teledysku, wiersz „Nic dwa razy” w całości

film o Nagrodzie Nobla i polskich laureatach	
film o Wisławie Szymborskiej	
teledysk do piosenki „Nic dwa razy” Sanah	

UNIwersytet
WARSAWSKI

CENTRUM
WSPÓŁPRACY
I DIALOGU

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

WOJSKOWY INSTYTUT MEDYCZNY
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Wisława Szymborska NIC DWA RAZY Nic dwa razy się nie zdarza i nie zdarzy. Z tej przyczyny zrodziłyśmy się bez wprawy i pomrzemy bez rutyny. Choćbyśmy uczniami byli najłepszymi w szkole świata, nie będziemy repetować żadnej zimny ani lata. Żaden dzień się nie powtórzy, nie ma dwóch podobnych nocy, dwóch tych samych pocałunków, dwóch jednakich spojrzeń w oczy. Wczoraj, kiedy twoje imię ktoś wymówił przy mnie głośno, tak mi było, jakby róża przez otwarte wpadła okno. Dziś, kiedy jesteśmy razem odwróciłam twarz ku ścianie. Róża? Jak wygląda róża? Czy to kwiat? A może kamień? Czemu ty się, zła godzino, z niepotrzebnym mieszasz lękiem? Jesteś – a więc musisz minąć. Miniesz – a więc to jest piękne. Uśmiechnięci, wpółobjęci, próbujemy szukać zgody, choć różniłyśmy się od siebie jak dwie krople czystej wody.	✂	Wisława Szymborska NIC DWA RAZY Nic dwa razy się nie zdarza i nie zdarzy. Z tej przyczyny zrodziłyśmy się bez wprawy i pomrzemy bez rutyny. Choćbyśmy uczniami byli najłepszymi w szkole świata, nie będziemy repetować żadnej zimny ani lata. Żaden dzień się nie powtórzy, nie ma dwóch podobnych nocy, dwóch tych samych pocałunków, dwóch jednakich spojrzeń w oczy. Wczoraj, kiedy twoje imię ktoś wymówił przy mnie głośno, tak mi było, jakby róża przez otwarte wpadła okno. Dziś, kiedy jesteśmy razem odwróciłam twarz ku ścianie. Róża? Jak wygląda róża? Czy to kwiat? A może kamień? Czemu ty się, zła godzino, z niepotrzebnym mieszasz lękiem? Jesteś – a więc musisz minąć. Miniesz – a więc to jest piękne. Uśmiechnięci, wpółobjęci, próbujemy szukać zgody, choć różniłyśmy się od siebie jak dwie krople czystej wody.	✂	Wisława Szymborska NIC DWA RAZY Nic dwa razy się nie zdarza i nie zdarzy. Z tej przyczyny zrodziłyśmy się bez wprawy i pomrzemy bez rutyny. Choćbyśmy uczniami byli najłepszymi w szkole świata, nie będziemy repetować żadnej zimny ani lata. Żaden dzień się nie powtórzy, nie ma dwóch podobnych nocy, dwóch tych samych pocałunków, dwóch jednakich spojrzeń w oczy. Wczoraj, kiedy twoje imię ktoś wymówił przy mnie głośno, tak mi było, jakby róża przez otwarte wpadła okno. Dziś, kiedy jesteśmy razem odwróciłam twarz ku ścianie. Róża? Jak wygląda róża? Czy to kwiat? A może kamień? Czemu ty się, zła godzino, z niepotrzebnym mieszasz lękiem? Jesteś – a więc musisz minąć. Miniesz – a więc to jest piękne. Uśmiechnięci, wpółobjęci, próbujemy szukać zgody, choć różniłyśmy się od siebie jak dwie krople czystej wody.	✂	Wisława Szymborska NIC DWA RAZY Nic dwa razy się nie zdarza i nie zdarzy. Z tej przyczyny zrodziłyśmy się bez wprawy i pomrzemy bez rutyny. Choćbyśmy uczniami byli najłepszymi w szkole świata, nie będziemy repetować żadnej zimny ani lata. Żaden dzień się nie powtórzy, nie ma dwóch podobnych nocy, dwóch tych samych pocałunków, dwóch jednakich spojrzeń w oczy. Wczoraj, kiedy twoje imię ktoś wymówił przy mnie głośno, tak mi było, jakby róża przez otwarte wpadła okno. Dziś, kiedy jesteśmy razem odwróciłam twarz ku ścianie. Róża? Jak wygląda róża? Czy to kwiat? A może kamień? Czemu ty się, zła godzino, z niepotrzebnym mieszasz lękiem? Jesteś – a więc musisz minąć. Miniesz – a więc to jest piękne. Uśmiechnięci, wpółobjęci, próbujemy szukać zgody, choć różniłyśmy się od siebie jak dwie krople czystej wody.
---	---	---	---	---	---	---

